

Sisekaitseakadeemia

Päästekolledž

Maarja-Liis Laprik

PÄÄSTEASUTUSTE VALMISOLEK RAKENDADA

PÄÄSTEKOLLEDŽI ÜLIÕPILASI RIIKLIKU

TULEOHUTUSJÄRELEVALVE VALDKONNAS

Lõputöö

Juhendaja:

Viljar Schmidt, BA

Kaasjuhendaja:

Alar Valge, MA

Tallinn 2015

SISEKAITSEAKADEEMIA LÕPUTÖÖ ANNOTATSIOON

Päästekolledž	Kaitsmine: juuni 2015
<p>Töö pealkiri eesti keeles: Päästeasutuste valmisolek rakendada Päästekolledži üliõpilasi riikliku tuleohutusjärelvalve valdkonnas</p> <p>Töö pealkiri võõrkeeles: Preparedness of Rescue Centres Using Students of Rescue College As Inspectors of Fire Safety Surveillance</p> <p>Päästeamet pakub Päästekolledži üliõpilastele võimalust suvevaheajal päästeskustes töötamiseks. Lõputöö raames selgitatakse välja üliõpilaste töötamise võimalikkus tuleohutusjärelvalve valdkonnas. Selleks töötas lõputöö autor läbi Päästekolledži päästeteenistuse eriala õppetegevusega seotud dokumendid ning tuleohutusjärelvalve valdkonna päästeinspektorite tööjuhendid, kutsestandardid ja valdkonda reguleerivad õigusaktid. Lisaks viis lõputöö autor läbi intervjuud kõigis neljas päästeskustes vastava valdkonna ametnikega, selgitamaks välja reaalsed üliõpilastele suveks võimaldatavad tööülesanded. Eelnevast lähtudes analüüsis autor üliõpilaste tööle rakendamise võimalikkust ning pakkus välja omapoolsed lahendused. Samuti on välja toodud autoripoolne hinnang üliõpilaste suveks tuleohutusjärelvalve valdkonda rakendamise otstarbekuse kohta. Hinnangu andmise aluseks on läbi viidud dokumendianalüüsi, intervjuude ning esile kerkinud probleemide analüüs.</p>	
Lisad (nt CD, DVD jms):	
Võtmesõnad: tuleohutusjärelvalve, päästekolledž, üliõpilaste rakendamine, praktika	
Võõrkeelsed võtmesõnad: fire safety surveillance, rescue college, students, internship	
<p>Lõputöö seos riiklike arengukavade ja prioriteetidega:</p> <p>Siseturvalisuse arengukava 2015-2020 (6.2. Tõhusa päästevõimekuse tagamine; POLIITIKAINSTRUMENT 5: Riikliku järelvalve tagamine päästesündmuste ennetamiseks või tagajärgede leevendamiseks)</p>	
Säilitamise koht: SKA raamatukogu	
<p>Töö autor: Maarja-Liis Laprik</p> <p>Olen koostanud lõputöö iseseisvalt. Kõik lõputöö koostamisel kasutatud teiste tööde autorite tööd, seisukohad, kirjalikest allikatest ja mujal allikates saadud info on nõuetekohaselt viidatud. Olen nõus oma lõputöö avaldamisega elektroonilises keskkonnas.</p> <p>Allkiri:</p>	
Vastab lõputöö nõuetele	
Juhendaja: Viljar Schmidt	Allkiri:
Vastab lõputöö nõuetele	
Kaasjuhendaja: Alar Valge	Allkiri:
Kaitsmisele lubatud	
Kolledži direktor:	
Ain Karafin	Allkiri:

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. TULEOHUTUSJÄRELEVALVE VALDKONDA REGULEERIVAD	
DOKUMENDID.....	6
1.1. Päästeteenistuse eriala õppekava ülevaade.....	8
1.1.1. Päästeteenistuse eriala õppekava ülesehitus	10
1.1.2. Esimese ja teise kursuse lõpuks läbitud õppeained	11
1.2. Päästeinspektorite tööd reguleerivad dokumendid	12
1.2.1. Päästeinspektorite kutsestandardid	13
1.2.2. Töökorraldus päästekeskustes	14
2. ÜLIÕPILASTE TULEOHUTUSJÄRELEVALVE VALDKONDA RAKENDAMISE	
VÕIMALIKKUS	21
2.1. Üliõpilaste teoreetiline pädevuse vastavus	22
2.1.1. Pädevus esimese kursuse lõpuks	22
2.1.2. Pädevus teise kursuse lõpuks.....	23
2.2. Üliõpilaste iseseisvale tööle rakendamise võimalikkus	25
2.2.1. Päästekeskuste poolne valmisolek.....	26
2.2.2. Õiguslikud alused	34
2.3. Probleemid ja ettepanekud.....	38
KOKKUVÕTE	43
SUMMARY	45
VIIDATUD ALLIKATE LOETELU	46

SISSEJUHATUS

Alates 2014. aastast võimaldab Päästeamet Sisekaitseakadeemia Päästekolledži üliõpilastel suvevaheajaks päästekeskustesse tähtajaliselt tööle asuda. Tähtajaline ametikoht vormistatakse üheks kalendrikuuks. Käesoleval hetkel puuduvad Päästeameti ja Päästekolledži poolsed täpsustused, millistes valdkondades üliõpilasi ametisse määrata võib. Sellest tulenevalt saab üliõpilane soovi ja võimaluse korral ka tuleohutusjärelvalve valdkonna büroodes töötamise valida. Seda võimalust kasutati üksikutel juhtudel ka 2014. aasta suvevaheajal, kui üliõpilastele esmakordselt selline määratud ajaks tööle asumise võimalus anti. Tuleohutusjärelvalve valdkonnas iseseisvalt ja juhendajata töötamine nõuab väga suurel määral õigus- ning tuleohutuslaseid teadmisi. Ei ole mõeldav, et üliõpilane omandab suvel üheks kuuks päästekeskusesse tööle asudes kõik tuleohutusjärelvalve inspektorile esitatavad kutsenõuded tuleohutusjärelvalve valdkonnas iseseisvalt tööülesannete täitmiseks.

Lõputöö eesmärk on välja selgitada päästeasutuste valmisolek ja võimalused päästekolledži üliõpilaste suvevaheajaks tuleohutusjärelvalve valdkonda tööle rakendamiseks. Käesoleva töö lõpus tehtavad ettepanekud võivad tulevikus lihtsustada tähtajaliselt ametisse kinnitatavale üliõpilasele teenistuskohustuste määratlemist. Samuti pakutakse välja mõningad konkreetset tööülesanded, mis on teoreetiliselt ka üheks kuuks tööle asuvale üliõpilasele jõukohased. Ettepanekute aluseks on kirjeldatud dokumentide ja õigusaktide ülevaate ning kirjalikest intervjuudest selgunud ekspertarvamuste analüüs.

Lõputöö raames antakse ülevaade Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästeteenistuse eriala õppekavast, kus põhirõhk on tuleohutuse moodulil. Üliõpilaste tuleohutusjärelvalve valdkonda rakendamise võimalikkust ei saa hinnata ainult Päästekolledžis omandatud teadmiste alusel. Lõputöö autor kasutab ekspertarvamusena Põhja, Lõuna, Ida ja Lääne päästekeskustes läbi viidud kirjalike intervjuude tulemusi. Intervjuueeritavateks on valim päästekeskuste juhtide asetäitjatest tuleohutusjärelvalve alal ning insenertehnilise-, tuleohutuskontrolli- ja menetlusbüroo juhatajatest. Valik

tuleneb asjaolust, et eelpool nimetatud ametikohtadel töötavad ametnikud töötavad välja vastava valdkonna tööplaan ning omavad tõenäoliselt parimat ülevaadet üliõpilaste suveks tööle rakendamise võimalustest ja kitsaskohtadest.

Lõputöö kirjutamisel on lähtunud kvalitatiivsest uurimismeetodist. Täpsemalt kujutab see endast mitmete erilaadsete uuringutüüpide kogumit, mida on Laherand (2008, lk 15) hinnangul keeruline konkreetset defineerida. Üldisemas plaanis on töö jagatud kahte peatükki. Esimene peatükk on valdavalt ülevaade dokumentidest ja õiguaktidest. Lahti on kirjutatud Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästeteenistuse eriala õppekava ja õppeplaan selgitamiseks välja, millised tuleohutusjärelvalve valdkonda puudutavad õppeained on esimese ja teise õppeaasta lõpuks läbitud ning mil määral need toetavad antud valdkonnas töötamist. Samuti tutvustab esimene peatükk tuleohutusjärelvalve inspektoritele esitatavaid nõudeid ning nende põhilisi tööülesandeid. Ülevaate andmiseks on kasutatud vastavaid õigusakte, päästeinspektorite kutsestandardeid ning erinevaid ametijuhendeid.

Lõputöö teine peatükk keskendub uurimisülesannetele – kas I ja II kursuse üliõpilane on iseseisvalt pädev teostama riiklikku tuleohutusjärelvalvet ning millised on võimalikud tööülesanded, mida üheks kuuks päästekeskusesse tööle asuvale üliõpilasele anda? Probleemiks on väga lühike töötamise periood. Ühe kuu jooksul tuleb saada arvestatav ülevaade büroo töökorralduslikust poolest ning samas tegeleda tööülesannetega. Väga tõenäoline on, et nii lühikese töötamise aja vältel tekib tööülesannete täitmisega seoses väga palju küsimusi ning üliõpilane vajab pidevat juhendamist. See omakorda tekitab lisatööd teistele vastavas büroos töötavatele ametnikele.

1. TULEOHUTUSJÄRELEVALVE VALDKONDA REGULEERIVAD DOKUMENDID

Kvalitatiivsest uurimismeetodist tulenevalt on lõputöö empiirilise osa ja uurimisküsimuste välja töötamisel lähtunud Laherand (2008, lk 61) konkreetsetest etappidest. Töö aluseks on üks üldine probleem. Antud töös kajastub see sisuliselt ka lõputöö pealkirjas. Probleemile lahenduse leidmiseks, mis on ühtlasi ka lõputöö eesmärgiks, on püstitatud uurimisküsimused. Põhimõtteliselt töötatakse kahe uurimisrühmaga. Siinkohal ei kasuta autor uurimisalustena konkreetseid isikuid vaid jagab rühmad pigem tegevuse alusel. Nii on autor rühmad üldisemalt jaganud: päästkeskuste tuleohutusjärelvalve valdkonna bürood ja Päästekolledž. Rühmitamise aluseks on põhimõte, et päästkeskused tegelevad igapäevaselt reaalse tuleohutusjärelvalvet käsitlevate tööülesannetega. Päästekolledž tegeleb aga potentsiaalsete tulevikus tuleohutusjärelvalve valdkonda tööle asuvate ametnike koolitamisega. Lõputöö autor kogub ja töötleb mõlema uurimisrühmaga seotud taustainformatsiooni ning uurimisküsimustele vastamiseks vajalikku materjali. Analüüsi põhjal hindab autor uuringu tulemusi ning teeb omapoolsed ettepanekud püstitatud probleemi lahendamiseks.

Autor on kogunud nii tuleohutusjärelvalve igapäevatöö kui ka sama valdkonna teenistujate koolitamisega seotud dokumente ning neid analüüsinud. Seeläbi on antud lühike ülevaade hetkel toimivatest töökorralduslikest ning ka koolitamise poolt hõlmavatest süsteemidest. Välja on toodud ka päästeametnike ametisse määramise õiguslikud alused ja nende rakendamise võimalikkus üliõpilastele. Dokumendianalüüs kui vajaliku taustainformatsiooni kogumise viis, kuulub Hirsjärvi, et al. (2005, lk 153) määratluse järgi kvalitatiivse uurimise alamliikide hulka. Lisaks dokumendianalüüsile on autor töös kasutanud ekspertide arvamusi, mis on kogutud e-maili teel kirjalike intervjuude läbi viimise käigus. Põhimõtteliselt vaatleb lõputöö autor hetkel toimivat tuleohutusjärelvalve valdkonna töökorralduslikku süsteemi ning hindab üliõpilaste antud valdkonda rakendamise võimalikkust kogutud uurimismaterjali põhjal.

Esimene peatükk annab ülevaate Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästeteenistuse eriala õppekava ning tuleohutusjärelvalve valdkonda puudutavatest dokumentidest ning

õigusaktidest. Päästeteenistuse eriala õppekava tutvustamise aluseks on võetud õpperühma RS130 õppekava ja õppeplaan, mis on antud erialal käesoleval hetkel kõige uuemad kehtivad õppetööd reguleerivad dokumendid Päästekolledžis. Paralleelselt on kasutusel veel õpperühmade RS110 ja RS120 õppekavad ja -plaanid, mille kehtivus lõpeb vastavalt antud õpperühmade õppe lõppemisega Päästekolledžis.

Tuleohutusjärelevalve valdkonda puudutavatest dokumentidest on lõputöö autor peamiselt kasutanud päästeinspektorite kutsestandardeid ja ametijuhendeid. Lõputöö autori hinnangul on antud lõputöös mõistlik käsitleda madalama taseme kutsestandardit ning büroode jaotuses madalamate ametikohtade ametijuhendeid. Autor ei pea vajalikuks juhtivate ametikohtade kutsestandardite ning ametijuhendite läbi töötamist, sest ei ole mõeldav, et üheks kuuks tööle asuv üliõpilane eelnevalt valdkonna töökorraldusest ülevaadet omamata juhtivale ametikohale rakendatakse.

1.1. Päästeteenistuse eriala õppekava ülevaade

Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästeteenistuse eriala õppekava on koostatud kooskõlas Vabariigi Valitsuse 18.12.2008 määrusega nr 178 „Kõrgharidusstandard“ (edaspidi: kõrgharidusstandard). Vastavalt kõrgharidusstandardile on õppekava õppe alusdokument. See määrab kindlaks läbiviidava õppe eesmärgid, sealhulgas ka oodatavad õpiväljundid, õppe nominaalkestuse ja mahu, õppe alustamise tingimused, õppeainete loetelu ja mahu, lühikirjeldused ning valikuvõimalused ja -tingimused, erialasisesed spetsialiseerumisvõimalused ja vastava õppe lõpetamise tingimused. Õppekava, näeb ette spetsialiseerumise ühele erialale (peeriala) või mitmele erialale (pea- ja kõrvaleriala). (Kõrgharidusstandard, 2008)

Päästeteenistuse õppekava nominaalne õppeaeg on 3 aastat. Õppevormideks on nii päeva- kui kaugõpe. Õppekeel on eesti keel, kuid õppeväljundite saavutamiseks on vajalik ka inglise keele oskus. Õppekava juhiks on Sisekaitseakadeemia Päästekolledži direktor. Päästeteenistuse õppekava läbinud üliõpilasele omistatakse rakendus kõrgharidus. (Sisekaitseakadeemia, 2013b)

Päästeteenistuse erialale kandideerida sooviv isik peab olema Eesti Vabariigi kodanik, vastama Avaliku teenistuse seaduses sätestatud nõuetele ning vastavatele tervise ja füüsilise ettevalmistuse nõuete seadusaktidele. Samuti on kandideerivale isikule Rakenduskõrgkooli seaduses sätestatud nõuded, millele üliõpilane vastama peab, sealhulgas keskhariduse või sellele vastava kvalifikatsiooni omamine. (Sisekaitseakadeemia, 2013b)

Päästeteenistuse eriala õppekava eesmärkideks on (Sisekaitseakadeemia, 2013b):

- võimaluste loomine kaasaegseks päästeteenistuse rakenduskõrghariduse omandamiseks
- üliõpilaste oskuste, teadmiste ning väärtuste kujunemise toetamine, mis võimaldaks õpingute jätkamist magistriõppes
- üliõpilastele professionaalse ning teotahtelise päästeteenistujana tööle asumise võimaluste loomine

Päästeteenistuse eriala õppekava lõpetamisel üliõpilane (Sisekaitseakadeemia, 2013b):

- mõistab inimkäitumist mõjutavaid tegureid, juhtimise ja organisatsioonikäitumise põhimõtteid ning riiklust ja avaliku halduse toimimispõhimõtteid
- tunneb õigusnorme ning oskab neid rakendada Eesti ja Euroopa Liidu õigussüsteemis
- oskab iseseisvalt ning kriitiliselt koostada erinevaid uurimistöid, mis vastavad Sisekaitseakadeemia kirjalike tööde koostamise juhendile
- oskab kaasaegsete infotehnoloogiavahendite abil erialaseid probleeme matemaatiliselt modelleerida, analüüsida ning lahendada
- oskab erialaste ainete raames rakendada insener-tehnilisi teadmisi
- mõistab ohtlikest ainetest tingitud ohtusid ning tunneb põlemisprotsesse
- oskab juhtida ning läbi viia päästetöid päästemeeskonna juhi tasandil
- omab teadmisi tuleohutusjärelvalvealaste toimingute teostamisest päästeinspektor tase 5 tasemel ning ennetustöö korraldamisest
- on teadlik riigi ja ettevõtete suurõnnetusteks valmisoleku planeerimise alustest

- on teadlik päästeala aktuaalsetest probleemidest, oskab analüüsida ja hinnata nende lahendusi

Päästeteenistuse õppekava lõpetanud üliõpilast iseloomustavad järgmised päästetöötaja eetikakoodeksist tulenevad üldoskused (Sisekaitseakadeemia, 2013b):

- mõistab teisi inimesi ning oskab neid vajadusel aidata
- on võimeline rakendama oma erialast professionaalset ettevalmistust nii, et see oleks ühiskonnale kasutoov ja ohutuskultuuri põhivastav
- oskab kaasata ning suunata teiste tegevust sihipäraselt päästeala edendamiseks
- on teadlik enesetäiendamise, üldistus- ja analüüsivõime ning innovaatiliste lahenduste kasutamise olulisusest töötades päästeteenistuses
- kannab endas Sisekaitseakadeemia põhiväärtusi

Päästeteenistuse eriala õpe lõpeb praktilise suunitlusega lõputöö kaitsmisega. Selleks võib olla empiiriline või analüütiline uurimus. Lõputöö kaitsmisele pääsemise eelduseks on lõputöö esitamine vastavalt kinnitatud korrale ning läbitud õppeained. Päästeteenistuse eriala lõpetamisel väljastatakse rakenduskõrghariduse diplom ning akadeemiline õiend eesti ja inglise keeles. (Sisekaitseakadeemia, 2013b)

1.1.1. Päästeteenistuse eriala õppekava ülesehitus

Päästeteenistuse eriala õppekava on jagatud kuueks aineplokiks – üldained, erialased üldained, erialased ained, praktikad, valikained ja teadustöö aineplokk. Õppekava aineplokkides läbitavad õppeained on omakorda jaotatud vastavateks mooduliteks. Kõrgharidusstandardi kohaselt on moodul õppekava sisulise liigendamise ühik, mis koondab õppeained eesmärgistatud kogumiks või koosneb ühest õppeainest ning mooduli mahu ainepunktides määrab õppeasutus. Päästeteenistuse eriala õppekava sisaldab endas kümmet moodulit. Nendeks on sotsiaalteaduste, õiguse, kõrgema matemaatika, inseneriainete, rakenduskeemia, päästetööde, kriisireguleerimise, tuleohutuse, ning operatiiv- ja ennetussuuna praktika moodulid. Viimase kahe mooduli läbimine oleneb teisel õppeaastal valitavast spetsialiseerumisest operatiiv- või ennetussuunal.

1.1.2. Esimese ja teise kursuse lõpuks läbitud õppeained

Õppeainete jagunemine kursuste ning semestrite kaupa on ära määratud õppeplaanis. Esimeseks ja teiseks vaheajaks läbitud õppeained toetavad teoreetiliselt suveks päästkeskustesse tööle asumist. Erialased õppeained annavad esmased teadmised ning ülevaate päästkeskuste tööst ja eesmärkidest. Antud lõputöös keskendub autor erialaste ainete ploki tuleohutuse moodulile ning vastava praktika läbimisele.

Esimese õppeaasta lõpuks on täielikult läbitud sotsiaalteaduste- ja õiguse moodulid. Osaliselt läbitakse esimesel aastal inseneriainete ning rakenduskeemia moodul. Päästetööde moodulist läbitakse õppeaine „sissejuhatus pääste valdkonda“. Samuti läbitakse nii operatiiv- kui ennetussuuna praktika moodulist tutvumispraktika osa. (Sisekaitseakadeemia, 2013a) Sellest tulenevalt on esimese õppeaasta lõpetanud üliõpilasel minimaalne ülevaade päästeteenistuse erialasest poolest ning puudub kokkupuude tuleohutusjärelvalve valdkonda puudutavate õppeainetega.

Teisel õppeaastal läbitakse lõplikult kõrgema matemaatika, rakenduskeemia ja inseneriainete moodulid. Päästetööde moodulist läbitakse Väike-Maarja Päästekoolis seitse päästetööde läbi viimisega seotud õppeainet ning kolmandale kursusele jääb antud moodulist veel ainult demineerimistöode õppeaine. Teisel kursusel läbitakse tuleohutuse moodulist kaks õppeainet. Nendeks on tuleohutusjärelvalve toimingud ning tuleohutusnõuded planeerimises, projekteerimises ja ehituses. (Sisekaitseakadeemia, 2013a)

Õppeaine „tuleohutusjärelvalve toimingud“ läbimisel omandab üliõpilane vajalikud teoreetilised teadmised objektidel tuleohutusülevaatusel läbiviimisest ning vastavate dokumentide nõuetekohasest vormistamisest. Sealhulgas oskab üliõpilane tuvastada erinevaid tuleohutusnõuete rikkumisi ja tuleohtu ning vajadusel rakendada meetmeid ohu kõrvaldamiseks – erinevate menetluste läbiviimine tuleohutusnõuete rikkumiste korral. (Sisekaitseakadeemia, 2013b)

„Tuleohutusnõuded planeerimises, projekteerimises ja ehituses“ õppeaine läbinud üliõpilane oskab anda teoreetilise hinnangu päästetasutusele kooskõlastamiseks esitatud

üld- ja detailplaneeringu tuleohutusnõuetele vastavuse kohta. Samuti oskab anda tuleohutusosalase hinnangu ehitusprojektile ja ehitisele ehitus- ja kasutusloa taotlemisel. Õppeaine läbinud üliõpilane mõistab tuleohutusnõuete rikkumise tagajärjel kahju tekkimise võimalikkust ning omab teadmisi ehitiste tuleohutuse tõhustamisest. (Sisekaitseakadeemia, 2013b)

Kolmandal õppeaastal saab demineerimise õppeaine läbimisega täielikult läbitud päästetööde moodul. Samuti läbitakse kolmandal kursusel täielikult kriisireguleerimise ja operatiiv- ning ennetussuuna praktikate moodulid ja valikainete ning teadustöö plokid. Ka valdav osa tuleohutuse mooduli õppeainetest jääb kolmandale kursusele. Antud moodulist läbitakse kolmanda kursuse lõpuks tuleohutuspaigaldiste, tööstustehnoloogia tuleohutuse, päästeala ennetustöö ning ehituskonstruksioonide tulepüsivuse õppeained. (Sisekaitseakadeemia, 2013a) Tulenevalt õppeplaanist ei toeta eelpool mainitud kolmandal kursusel läbitavad õppeained suvevaheaegadel päästetekestes töötamist, kuid on teoreetiliseks abiks hilisemal tööle asumisel.

1.2. Päästeinspektorite tööd reguleerivad dokumendid

Nõuded tuleohutusjärelvalve inspektoritele ja nende ettevalmistusele tulenevad õigusaktidest, päästeinspektori kutsestandardist ning ametijuhenditest. Siseministri 15.02.2011 määrus nr 2 „Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja tervisenõuded“ kehtestab päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded ja nõudmised päästeteenistujate isiksuseomadustele (Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja tervisenõuded, 2011). Valdavalt on tegemist üldiste nõuetega, mis sarnaselt inspektoritele laienevad ka teistele päästeteenistujatele. Üldsõnalised nõuded ei anna täpsustavat informatsiooni, kuidas nõutud omadused tulemuslikku töösooritust tagades inspektori töös väljenduma peaksid.

Päästeteenistuse seadus § 4 lg 2 p 1 kohaselt on päästeametnik päästeasutuse koosseisu päästeseaduses välja toodud ülesannete juhtimiseks, korraldamiseks ning tegemiseks ettenähtud ametikohale nimetatud isik. (Päästeteenistuse seadus, 2008)

PäästeTS § 7 lg 1 on sätestatud nõuded isiku päästeametnikuna teenistusse võtmiseks. Nõuetekohaselt peab isik olema täieliku teovõimega Eesti Vabariigi kodanik, valdama eesti keelt seaduses või seaduse alusel sätestatud ulatuses ning vastama päästeteenistuse kutsesobivuse nõuetele. Päästeametniku võib päästeteenistusse võtta konkursita. (Päästeteenistuse seadus, 2008)

Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuete § 4 lg 1 ja lg 2 on sätestatud täiendavad nõuded tuleohutusjärelvalve valdkonna päästeametnikule. Päästepealik ja päästespetsialist peavad olema omandanud päästealase kõrghariduse või omama kõrgharidust ning hiljemalt ühe aasta jooksul alates teenistusse võtmise päevast vastama Päästeinspektor tase 6 kutsestandardile Tuleohutusjärelvalve valdkonnas töötavad päästevanemspetsialistid ja päästejuhtivspetsialistid peavad olema omandanud päästealase kõrghariduse või omama kõrgharidust ning hiljemalt ühe aasta jooksul alates teenistusse võtmise päevast vastama Päästeinspektor tase 5 kutsestandardile. (Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja tervisenõuded, 2011)

1.2.1. Päästeinspektorite kutsestandardid

Vastavalt Haridus- ja teadusministri 28.11.2008 määrus nr 69 „Kutsestandardite koostamise, muutmise ja vormistamise kord“ on kutsestandard dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust, kutsega kaasnevaid töökeskkonda ja -ülesandeid ning määratletakse vastavad kompetentsusnõuded. (Kutsestandardite koostamise, muutmise ja vormistamise kord, 2008)

Päästeinspektori töö on üldisemas pildis turvalise ja tuleohutuma elukeskkonna kujundamine. Päästeinspektori tööülesanded ja kompetentsid on määratletud kahes erinevas kutsestandardis – päästeinspektor, tase 5 ja päästeinspektor, tase 6. Käesolevas lõputöös on käsitletud päästeinspektor tase 5 kutsestandardit. Lõputöö autori hinnangul on tähtajalise töölepingu puhul võimalike tööülesannete ja kompetentside määratlemisel mõistlik lähtuda madalama taseme standardist, mis ei hõlma endas juhtiva ametikoha ülesandeid.

Päästeinspektor tase 5 ja 6 kutsestandardeid kasutatakse (Kutsekoda, 2013a, lk 1):

- tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamisel
- kompetentsuse hindamisel
- ametite kirjeldamisel ja tutvustamisel
- elukestva õppe ja karjääri planeerimise aluste loomisel
- koolituste planeerimise ning koolitusvajaduste väljaselgitamisel
- töötajate värbamisel
- ametijuhendite koostamisel
- kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemisel

Päästeinspektor tase 5 ja 6 kutsestandardid koosnevad kolmest osast: A-osa „Kutsekirjeldus“, B-osa „Kompetentsusnõuded“ ja C-osa „Üldteave ja lisad“.

Viienda taseme päästeinspektori töö sisuks on järelevalve teostamine tuleohutusnõuete täitmise üle, tulekahjude ja muude õnnetuste ennetamine, tulekahjude tekkepõhjuste väljaselgitamine ning õnnetustega kaasnevate kahjude vähendamise seotud tegevuste planeerimine. Üldisemalt seisneb päästeinspektori töö iseseisvalt menetluste läbi viimises ning tuleohutuse tõstmise eesmärgil teiste struktuuriüksuste, asutuste ning ettevõtete koostöö tegemises. Päästeinspektori tööks on vajalikud hea suhtlemisoskus, koostöö- ja vastutusvõime, analüüsi- ja üldistusvõime, korrektsus ja iseseisvus. (Kutsekoda, 2013a, lk 1) Seoses erinevate menetlustoimingute läbiviimisega peab päästeinspektor oskama seadusandluses orienteeruda ning iseseisvalt õigusaktidega kooskõlas olevaid põhjendatud otsuseid langetama.

Kuuenda taseme päästeinspektori kutsestandardis lisanduvad päästeinspektor tase 5 standardis välja toodud töökirjeldusele veel valdkonna ressursside juhtimine, järelevalve teostamine töö kvaliteedi üle ning avalikkusega suhtlemine. (Kutsekoda, 2013b, lk 1) Sellest tulenevalt on kutsestandardites erisusi tööosade loetelus.

1.2.2. Töökorraldus päästkeskustes

Päästkeskuste teenistujate teenistusülesanded, õigused, kohustused ja vastutus ning ametikohale esitatavad nõuded määratakse kindlaks ametijuhendites, büroosisene töökorraldus büroode töökorralduse rakendusjuhistes. Tuleohutusjärelvalve valdkonda

kuulub kolm bürood. Nendeks on insenertehniline büroo, menetlusbüroo ja tuleohutuskontrolli büroo. Järgnevalt on välja toodud büroode peamiste tööülesannete lühikirjeldus ja üldine struktuur. Põhjalikumalt on ametijuhendite põhjal tutvustatud iga büroo struktuuris madalamal positsioonil olevaid inspektorite ametikohti ning nendega kaasnevaid tööülesandeid.

Insenertehnilise büroo põhiülesanded on määratletud ehitusvaldkonna töökorralduse rakendusjuhises. Nendeks on detailplaneeringute kooskõlastamine või kooskõlastuse andmisest keeldumine, kohaliku omavalitsuse kirjaliku nõusoleku heakskiitmine või heakskiidu andmisest keeldumine, ehitusprojektide heakskiitmine või heakskiidu andmisest keeldumine, kohaliku omavalitsuse kasutusloa komisjonis osalemine, haldusmenetluste ja vääртеomenetluste läbiviimine õigusaktides ettenähtud juhtudel, tuleohutusnõuete selgitamine ning koostöö teiste struktuuriüksustega. Büroo koosseisu kuulub büroo juhataja, peainspektor ning juhtivinspektorid. Tulenevalt insenertehnilise büroo struktuurist on esmatasandi ametikohaks antud büroos juhtivinspektori ametikoht. (Päästeamet, 2012) Insenertehnilise büroo inspektorite vastuvõetud toimuvad kõigis maakonna keskustes graafikute alusel.

Insenertehnilise büroo (edaspidi ITB) juhtivinspektori ametikoha eesmärk on vastava päästkeskuse tööpiirkonnas tuleohutusjärelvalve toimingute teostamine ja tuleohutusnõuete täitmise tagamine planeerimises, projekteerimises ja ehituses. ITB juhtivinspektor allub otseselt büroo juhatajale ning tal puuduvad alluvad. Juhtivinspektoril on õigus asendada ainult teist juhtivinspektori ametikohal töötavat isikut. ITB juhtivinspektori ametijuhendis on kirjeldatud kümme konkreetset teenistuskohustust. Juhtivinspektor peab osalema kohaliku omavalitsuse poolt algatatud menetluses ning andma ehitusloa taotlemisel esitatava ehitusprojekti, ehitise kasutusloa ning detailplaneeringu kohta tähtaegselt kirjaliku heakskiidu või kooskõlastuse või nendest keeldumise otsuse. Samuti peab inspektor teostama tuleohutusjärelvalvet objekti, tegevuse, seadme töö ja tuleohutuspaigaldiste tuleohutusnõuetele vastavuse üle ning koostama seadusega ette nähtud korras vääртеo- ja haldusmenetlusi ning rakendama haldussundi. ITB juhtivinspektori tööülesannete hulka kuulub ka menetluse raames tähtaegselt avaldustele, märgukirjadele ja teabenõuetele vastamine ning tööks vajalike andmebaaside kasutamine. Inspektor peab teostama järelvalvet toodete ja

teenuste tuleohutusnõuetele vastavuse üle, selgitama tuleohutusnõudeid ning vajadusel osalema

ennetustöös. Sealhulgas teeb inspektor ak koostööd teiste struktuuriüksustega ja täidab muid vahetu juhi poolt antud ühekordseid ülesandeid. Tehtud töö ning töö käigus tekkinud ettepanekute kohta esitab inspektor vajaliku aruandluse ja dokumentatsiooni vahetule juhile. (Päästeamet, 2014a)

Menetlusbüroo põhiülesanded on määratletud menetlusbüroode töökorralduse rakendusjuhises (edaspidi MB rakendusjuhise). Asutakse üldjuhul ühes asukohas kogu bürooga ja sealt reageeritakse üle kogu päästkeskuse tegevuspiirkonna. MB rakendusjuhise tulenevalt on põhiülesanneteks järelevalve tuleohutusnõuete täitmise üle, seadusega ettenähtud korras haldus- ja väärteomenetluse läbi viimine, süütegude menetlemine ja selle käigus koostöö teiste ametkondadega, muud tegevused, mis pole seotud tulekahjudega, näiteks reidid ja kasutusel mitteolevate hoonete kontroll. Menetlusbürood juhib büroo juhataja. Lisaks kuuluvad büroo koosseisu peainspektor ja juhtivinspektorid. Põhja päästkeskuses on täiendavalt olemas ka vaneminspektorite ametikohad. Tulenevalt menetlusbüroo struktuurist, on antud büroo madalaimaks ametikohaks vanem- ja juhtivinspektori ametikoht. Lõputöö autor lähtub juhtivinspektori ametikohast, sest antud ametikoht on olemas kõigis neljas päästkeskuses. (Päästeamet, 2014c)

Menetlusbüroo (edaspidi MB) juhtivinspektori ametikoha eesmärgiks on tulekahjude tekkepõhjuste väljaselgitamine ning haldusmenetluste ja süütegude menetlemine seadusega ettenähtus korras. MB juhtivinspektori ametijuhendis on sätestatud üheksa konkreetset teenistuskohustust. Inspektor peab välja selgitama tulekahjude tekkepõhjusteid ning tulekahjusündmuste üle arvestust pidama ja statistika ja analüüsi aluseks olevad tulekahjusündmused päästeinfosüsteemi kandma. Tulekahjusündmuste kohta tuleb koostada detailne analüüs ning kokkuvõtte ja esitada see tähtaegselt büroo juhatajale. Tulenevalt MB töökorralduse eripärast peab juhtivinspektor vastavalt valvegraafikule ja kehtestatud väljasõidu- ja reageerimiskorrale teenistusülesannete täitmiseks kättesaadav olema ka väljaspool tööaega. Juhtivinspektori tööülesannete hulka kuulub õiguspärane ja tähtaegne järelevalve teostamine toodete ja teenuste tuleohutusnõuetele vastavuse üle. Inspektoril on õigus seadusega ettenähtud korras läbi viia väärteo- ja haldusmenetlust ning kohustus need tähtaegselt vastavatesse andmebaasidesse kanda. Tööaruandluse ja töö käigus tekkinud ettepanekud edastab

inspektor vahetule juhile. Lisaks kuuluvad MB juhtivinspektori tööülesannete hulka vahetult juhilt saadud muud ühekordsed ülesanded. (Päästeamet, 2014b)

Tuleohutuskontrolli büroo põhiülesanded on määratletud tuleohutuskontrolli büroode töökorralduse rakendusjuhises (edaspidi TKB rakendusjuhises). Tulenevalt TKB rakendusjuhisesest on büroo põhiülesanneteks tuleohutusjärelvalve teostamine tegevuse, objekti või seadme tuleohutusnõuetele vastavuse üle, haldus- ja väärteomenetluse läbi viimine ja haldussunni rakendamine seadusega ettenähtud korras ning tuleohutusega seotud ennetus- ja selgitustöös osalemine. Pääste keskuse halduspiirkond on tuleohutuskontrolli büroo ametnike vahel jaotatud järelvalve piirkondadeks, üldjuhul valdade kaupa, kui maakonna piirid ei ole keskuse siseselt enam määravaks. Igal piirkonnal on oma tuleohutuskontrolli büroo ametnik. Peainspektorid omavad samamoodi oma järelvalvepiirkonda, kuid lisaks sellele on neid juhtimis- ja aruandlusülesanded. Büroo koosseisu kuuluvad büroo juhataja ning pea-, juhtiv- ja vaneminspektorid. Tulenevalt büroo struktuurist on büroo esmatasandi ametikohtadeks juhtiv- ja vaneminspektori ametikohad. Ametijuhendis kirjeldatud teenistuskohustuste osas on vastavate ametikohtade töö sisuliselt sama. Erisus on vaid haridusnõuetes, mis sätestavad, et enne 01.03.2014 ametisse asunud vaneminspektoritel ei ole nõutav kõrgharidus. (Päästeamet, 2014e) Sellest tulenevalt võtab lõputöö autor TKB osas aluseks vaneminspektori ametijuhendi.

Tuleohutuskontrolli büroo (edaspidi TKB) vaneminspektori ametikoha eesmärgiks on pääste keskuse tegevuspiirkonnas riikliku tuleohutusjärelvalve teostamine. TKB vaneminspektori ametijuhendis on sätestatud kaksteist konkreetset teenistuskohustust. Vaneminspektori tööülesannete hulka kuulub tähtaegne ja õiguspärane järelvalve teostamine tegevuse, objekti ja seadme töö ning ka toodete ja teenuste tuleohutusnõuetele vastavuse üle. Vaneminspektor peab läbi viima õiguspäraseid ja rakendusjuhistele vastavaid menetlustoiminguid. Nendeks on väärteo- ja haldusmenetlus ning haldussunni rakendamine. TKB vaneminspektori tööülesannete loetellu kuulub menetluse raames avaldustele, närgukirjadele ja teabenõudele nõuetekohaselt ning tähtaegselt vastamine. Vaneminspektor peab tähtaegselt täitma tööks vajalikke andmebaase ning eesmärgipäraselt kasutama ka päringusüsteeme. Samuti peab ta oma järelvalvepiirkonda pidevalt monitoorima, tagamaks tuleohutuslaste riskide kohta ülevaate. Vaneminspektor koostab ja esitab tähtaegselt

tööplaani ning tööaruandluse ja muud tööga seotud ettepanekud ning esitab need vahetule juhile. Lisaks võib vaneminspektorit kaasata ennetustöösse ning tuleohutusnõuete selgitamisse. Vaneminspektor teeb ettenähtud juhtudel koostööd teiste struktuuriüksustega ning täidab muid vahetult juhilt saadud ühekordseid ülesandeid. (Päästeamet, 2014d)

Kõik päästkeskuste inspektorid on rollilt ametnikud ning esindavad oma töös Päästeametit kui organistatsiooni. Ametnik peab tegutsema väärikalt riigi ja ühiskonna hüvanguks. Avaliku võimu teostajana peab ametnik oma töös juhinduma ametniku eetikakoodeksis välja toodud avaliku teenistuse eetilistest väärtustest. Ametnik peab oma otsustes lähtuma nende seaduslikkusest ning kasutama ametikohaga kaasnevat võimu seadusega ette nähtud piirides. (Avalik teenistus, 2015)

Hea ametnik on inimestekeskne. See tähendab, et ametnik kaalub oma otsuste mõju inimestele ja ühiskonnale ning oskab arvestada tagajärgedega. Ametnik peab oma töös alati viisakaks, hoolikaks ning abivalmiks jääma. Eetikakoodeksi kohaselt iseloomustab ametnikku usaldusväärsus. See tähendab, et ametnik teostab avalikku võimu vaid avalikes huvides ning ei kasuta tema valduses olevat teenistuskohustustega seotud informatsiooni erahuvides. Samuti on ametnik tööl ja töövälisel ajal väärikas ning ei kahjusta avaliku teenistuse mainet. Muuhulgas juhib ametnik tähelepanu ka avaliku teenistuse usaldusväärsus kahjustavale tegevusele. Asjatundlik ametnik hoiab end kursis tööülesannete täitmiseks vajalike valdkondlike arengutega ning täiendab end pidevalt, et tegutseda oma parimatest teadmistest ja oskustest lähtuvalt. Hea ametnik on uuendusmeelne ning suunatud tööalaste probleemide lahendamisele. Avalikus teenistuses töötades tuleb oma otsustes jääda erapooletuks ning hoiduda olukordadest, mis võiksid erapooletuse kahtluse alla seada. Ametnik peab kõiki ühiskonnagruppe ja inimesi võrdselt kohtlema. Eetikakoodeksist tulenevalt peab ametnik olema avatud ning koostöövalmis. Tööalased otsused peavad olema põhjendatud ning arusaadavad kõigile osapooltele. Ametnik peab järgima talle kehtestatud piiranguid, austades isikute privaatsust ning konfidentsiaalsusnõudeid. Üldisemalt peab ametnik oma töös alati esinduslikuks, avatuks ning vastutulelikuks jääma, et tagada inimeste ja ühiskonna usaldus avaliku teenistuse vastu. (Avalik teenistus, 2015)

2. ÜLIÕPILASTE TULEOHUTUSJÄRELEVALVE VALDKONDA RAKENDAMISE VÕIMALIKKUS

Teise peatüki eesmärgiks on esimeses peatükis välja toodud dokumentide ülevaatele toetudes keskenduda uurimisülesannetele võimalike lahenduste leidmisele. Paralleelselt esimese peatüki dokumendianalüüsile kasutatakse teises peatükis täiendavalt ekspertarvamusi, mis on kogutud e-maili teel läbi viidud kirjalike intervjuude käigus. Lõputöö autori hinnangul on ekspertidena otstarbekas kasutada antud valdkonnas töötavaid ametnikke, kellel on tuleohutusjärelvalve alal töötavate inspektorite töökorraldusest ja igapäevatööst parim ülevaade. Kõige konkreetsema pildi büroosisesest töökorraldusest oskavad lõputöö autori hinnangul anda vastavate büroode juhatajad. Veidi ülevaatlikuma ning üldisema arvamuse aga päästkeskuste juhi asetäitjad tuleohutusjärelvalve alal.

Sisuliselt on keskendutud kahele uurimisülesandele. Esiteks selgitab lõputöö autor välja, kas I ja II kursuse lõpetanud üliõpilane on pädev teostama riiklikku tuleohutusjärelvalvet. Uuritakse, mil määral on üliõpilane antud valdkonda puudutavad õppeained läbinud ning milline on tema teoreetiline teadmistepagas. Samuti tuuakse välja õppekava järgselt läbitud õppeainete sisuline vastavus päästeinspektorite kutsestandarditele ja ametijuhenditele. Teise uurimisülesande kohaselt keskendub lõputöö autor päästkeskuste vastavate büroode töökorraldusele. Selgitatakse välja, kas esimese uurimisülesande käigus selgunud pädevusi on võimalik üheks kuuks tööle asumisel rakendada ning millised oleksid konkreetset võimalikud tööülesanded. Aluseks võetakse reaalsest toimiv töökorraldus päästkeskuse tuleohutusjärelvalve büroodes. Töökorraldus tugineb omakorda tööplaanile, ametnike asukohale päästkeskuses, struktuurile ja piirkonna eripäradele.

Lõputöö autori hinnangul ei ole üliõpilaste teoreetiliste teadmiste hindamine ning võrdlemine inspektorite ametijuhenditest tulenevate teenistuskohustustega piisav, et võimalikud tööülesanded välja selgitada. Konkreetsete ülesannete välja selgitamisel on lähtutud läbi viidud intervjuude kokkuvõtetest. Autori hinnangul annab päästeteenistuse eriala õppekava läbi töötamine üldise ülevaate üliõpilaste teadmistest vastavate õppeainete läbimisel. Siiski ei saa eeldada, et kõik üliõpilased omandavad teadmised

täpselt samal tasemel ning vastavad õppeaine läbinuna saajaprotsendiliselt aines ette nähtud väljunditele.

2.1. Üliõpilaste teoreetiline pädevuse vastavus

Esimeses peatükis on kirjeldatud Sisekaitseakadeemia Päästekolledži päästeteenistuse eriala õppekava ülesehitust ning õppeainete jaotumist õppeplaani alusel. Tulenevalt eelpool mainitud dokumentidest selgub, et esimese õppeaasta lõpetanud üliõpilasel on minimaalne ülevaade päästeteenistuse erialasest poolest ning puudub kokkupuude tuleohutusjärelvalve valdkonda puudutavate õppeainetega. Teise õppeaasta lõpetanud üliõpilane on läbinud kaks otseselt tuleohutusjärelvalve valdkonda puudutavat õppeainet, mis toetavad teoreetiliselt antud valdkonnas toimetamist. Järgnevates alampeatükkides on autor võrrelnud päästeteenistuse õppekava läbimise käigus omandatavaid teadmisi päästeinspektorite ametijuhendites välja toodud teenistuskohustustega. Autor on välja toonud üliõpilaste teadmiste kattuvused inspektorite tööülesannetega. Samuti on analüüsitud, millised takistused võivad antud ülesannete üliõpilastele määramisel tekkida.

2.1.1. Pädevus esimese kursuse lõpuks

Esimesel õppeaastal läbitakse õigusvaldkonda sissejuhatavad ained, mis annavad üldise pildi seadusandlusest ning riiki ja avalikku teenistust puudutavatest õigusaktidest. (Sisekaitseakadeemia, 2013a) Mõistetakse, et tuleohutusjärelvalve valdkonnast mitte mingisugust ülevaadet omavat üliõpilast ei saa koheselt iseseisvalt tööle rakendada.

Esimese kursuse üliõpilasele tuleb esmalt anda ülevaade tuleohutusjärelvalve valdkonna töökorraldusest ning struktuurilisest paiknemisest Päästeametis kui organisatsioonis. Seejärel tuleb järk-järgult tutvustada valitud büroo töökorraldust ja ülesandeid. Kindlasti ei ole mõeldav, et esimese kursuse üliõpilane saaks iseseisvalt hakkama riikliku tuleohutusjärelvalve teostamisega. Antud valdkonnas iseseisvalt töötamiseks on vajalik seotud õigusaktide ja normdokumentide teadmine ning oskus neid töös otstarbekalt kasutada. Samuti kujunevad ning paranevad inspektori oskused praktiliste tegevuste käigus.

Lõputöö autori hinnangul ei ole võimalik üheks kuuks tööle asudes läbida kogu õppimisprotsessi ning sellele lisaks täita kõiki päästeinspektoritele ette nähtud teenistuskohustusi. Seega võib öelda, et esimese kursuse lõpetanud üliõpilane ei omanda Päästekolledžis esimese õppeaasta jooksul tuleohutusjärelvalve valdkonnas iseseisvaks töötamiseks vajalikke teadmisi, pädevust ega piisavaid seadusandluses orienteerumise oskusi.

2.1.2. Pädevus teise kursuse lõpuks

Tulenevalt päästeteenistuse eriala õppeplaanist on Päästekolledži üliõpilased teise kursuse lõpuks osaliselt läbinud õppekava tuleohutuse mooduli. Täpsemalt läbitakse kaks konkreetset tuleohutusjärelvalve valdkonda puudutavat õppeainet. Nendeks on tuleohutusjärelvalve toimingud ning tuleohutusnõuded planeerimises, projekteerimises ja ehituses. Esimene nimetatutest on sisuliselt tuleohutusjärelvalve valdkonda sissejuhatav õppeaine. Üliõpilane saab esmased teadmised tuleohutusega seotud õigusaktidest ning õpib tuvastama lihtsamaid valdkonnaga seotud tuleohutusnõuete rikkumisi ja läbi viima rikkumistega seotud menetlusi. (Sisekaitseakadeemia, 2013b)

Lõputöö autor märkas päästeteenistuse õppekava õppeaine tuleohutusjärelvalve toimingud kirjeldust ja tuleohutuskontrolli büroo vaneminspektori ametijuhendit läbi töötades osalisi oskuste ja ülesannete kattuvusi. Teoreetiliselt oskab antud õppeaine läbinud üliõpilane läbi viia lihtsamate objektide tuleohutusülevaatus ning sellega seotud menetlustoiminguid. Sisuliselt on eelpool mainitu tuleohutuskontrolli büroo vaneminspektori ametijuhendis välja toodud kaks konkreetset teenistuskohustust.

Teoreetiliselt on üliõpilase ja vaneminspektori oskused osaliselt kattuvad, kuid lõputöö autor tuvastas teatud piiravaid asjaolusid üliõpilasele. Enne tuleohutusülevaatus peab üliõpilane ennast kurssi viima kontrollitavale objektile esitatavate nõuetega, mis võib objektist olenevalt olla väga ajakulukas tegevus. Samuti ei ole mõistlik üliõpilasele nii lühikeseks tööle asumise ajaks anda haldus- ja väärteomenetluse läbi viimise õigust. Lõputöö autori hinnangul ei piisa erinevate menetlustoimingute läbi viimiseks väga headest seadustes ja teistes õigusaktides orienteerumise oskustest. Haldussunni või trahvisumma määramine vajab täiendavaid teadmisi tuvastatud rikkumise kohta.

Siinkohal peab autor silmas praktilise töökogemuse käigus omandatud teadmisi erinevate rikkumiste kõrvaldamise kulukuse kohta. See on oluline, et ametnik oskaks oma otsuste vastu võtmisel jääda mõistlikuks ning inimesekeskseks, kuid samas motiveerda inimest puudusi kõrvaldama.

Teiseks läbitavaks õppeaineks on tuleohutusnõuded planeerimises, projekteerimises ja ehituses. Õppeaine läbinuna on üliõpilasel teoreetilised teadmised üld- ja detailplaneeringus kajastatud tuleohutusnõuete kohta ning ta oskab anda erialast hinnangut ehitusprojektile ja ehitisele ehitus- ja kasutusloa taotlemisel. Lõputöö autori hinnangul on antud õppeaine sissejuhatavaks aineks insenertehnilise büroo töövaldkonda, sest käsitletakse peamiselt ehituslikku tuleohutust puudutavaid nõudeid ja õigusakte. Samas ei puutu üliõpilane õppetöö jooksul kokku täismahus üld- ja detailplaneeringutega ning ehitusprojektidega. Seetõttu puudub üliõpilasel ülevaade terviklikust projektist.

Lõputöö autor analüüsis õppeaine tuleohutusnõuded planeerimises, projekteerimises ja ehituses käigus omandatavate oskuste kattuvusi insenertehnilises büroos töötavade inspektorite teenistuskohustustega. Osaliselt võib leida teoreetilisi seoseid päästeteenistuse erialal omandatud teadmiste ja inspektori tööülesannete osas. Täpsemalt kuulub ka insenertehnilise büroo juhtivinspektori tööülesannete hulka näiteks ehitusloa taotlemisel esitatava ehitusprojekti, ehitise kasutusloa ning detailplaneeringuga seotud menetluses osalemine, kui neis on õigusaktiga sätestatud tuleohutusnõuded. Sarnaselt tuleohutuskontrolli büroole, peab insenertehnilise büroo inspektor teostama tuleohutusjärelvalvet objekti, tegevuse, seadme töö ja tuleohutuspaigaldiste tuleohutusnõuetele vastavuse üle. Rikkumiste tuvastamisel tuleb rakendada haldussundi või rahatrahvi. Menetlustoimingud peavad olema teostatud tähtaegselt ja õiguspäraselt vastavalt kehtivatele rakendusjuhiste, menetluslikud otsused peavad olema vastavuses õigusaktidega.

Teadmiste osalise kattuvuse juures võib siiski üliõpilase seisukohalt olulisi piiravaid asjaolusid leida. Näiteks kui puudub eelnev kokkupuude täismahus ehitusprojektide ning detailplaneeringutega, võib nende lugemine keerukaks osutada. Ka lihtsamate projektide läbi töötamine võtab esialgu palju aega, sest üliõpilane ei oska projektis orienteeruda. Samuti ei ole mõeldav, et ühe õppeaine raames käsitletakse kõiki

inseneritehnilise büroo tööd toetavaid normdokumente ja õigusakte ning üliõpilasel on peale aine läbimist kõigest korrektne ülevaade. Iseseisvalt inseneritehnilises büroos töötamine vajab praktilisi oskusi näiteks tuleohutuspaigaldiste ja erinevate ehitusmaterjalide tundmise osas. Päästeteenistuse erialal on aga õppetöö põhirõhk teoreetilisel üldpildil. Praktilised kogemused omandatakse vastavate praktikate käigus kolmanda õppeaasta lõpul. Lõputöö autori hinnangul ei oma üliõpilane ka peale kolmanda õppeaasta lõpetamist piisavalt teadmisi, et kohe juhendajata ning iseseisvalt inseneritehnilises büroos teenistuskohustusi täitma asuda. Seega, ametijuhendeid ja õppekava aluseks võttes, ei pea autor mõistlikuks rakendada üliõpilasi suvevaheaegadeks iseseisvalt tööle inseneritehnilisse büroodesse.

Lõputöö autor töötas paralleelselt läbi päästeteenistuse õppekava tuleohutusjärelvevalve valdkonda puudutavad õppeained ning päästkeskuste menetlusbüroode juhtivinspektorite tööülesanded ning ametikoha eesmärgi. Juhtivinspektori ametikoha üldisemaks eesmärgiks on tulekahjude tekkepõhjuste väljaselgitamine, haldusmenetluste ja süütegude menetlemine seaduses ettenähtud juhtudel ja korras. Antud eesmärgist lähtudes ei tuvastanud lõputöö autor märgatavaid seoseid esimeseks ja teiseks õppeaastaks läbitud tuleohutusjärelvevalve valdkonda puudutavate õppeainetega. Seega puudub esimese ja teise kursuse lõpetanud üliõpilasel täpsem ülevaade menetlusbüroo tööülesannete korraldusest ning sisust. Lõputöö autori hinnangul ei ole mõistlik üliõpilast teadmiste puudumise tõttu suvevaheaegadel üheks kuuks menetlusbüroosse iseseisvalt teenistuskohustusi täitma rakendada. Autor lähtus hinnangu andmisel päästeteenistuse eriala õppekava ning menetlusbüroo juhtivinspektori ametijuhendi sisulisest võrdlusest.

2.2. Üliõpilaste iseseisvale tööle rakendamise võimalikkus

Üliõpilaste reaalset tööle rakendamise võimalikkust saab põhimõtteliselt hinnata kahe kriteeriumi järgi. Esiteks, kas on olemas õiguslikud alused ning teiseks büroode töökorraldusest lähtuvalt. Õiguslike aluste all peab lõputöö autor silmas konkreetseid õigusakte, mille alusel teenistujaid ametisse määratakse ning nende rakendamise võimalikkust üliõpilastele.

Büroode töökorraldus kui teine kriteerium, on samuti väga oluline. Kui büroosisene töökorraldus ei võimalda üliõpilastele tööülesandeid, mida oleks võimalik ühe kuu jooksul algusest lõpuni iseseisvalt täita, ei ole selline ametisse rakendamine autori hinnangul otstarbekas. Büroode töökorralduse ning võimalike määratavate tööülesannete välja selgitamiseks viis lõputöö autor e-maili teel läbi kirjalikud intervjuud päästkeskuste juhi asetäitjatega tuleohutusjärelvalve alal ning erinevate büroode juhatajatega.

2.2.1. Päästkeskuste poolne valmisolek

Päästeasutuste poolse valmisoleku osas üliõpilaste suveks tööle rakendamisel viis lõputöö autor läbi intervjuud. Intervjueeritavateks valis lõputöö autor päästeasutustes juhtivatel ametikohtadel töötavad isikud, keda võib antud lõputöö raames teemat valdavate ekspertidena käsitleda. Parima ülevaate saamiseks kaasas autor intervjuudesse kõik neli päästkeskust – Põhja, Lõuna, Ida ja Lääne päästkeskuse. Intervjuud viidi läbi e-maili teel, sest autori hinnangul olid kõik küsimused arusaadavad ning vajadusel täpsustuste küsimiseks olid lisatud intervjueerija kontaktid.

Intervjuu küsimuste koostamisel lähtus autor Gillham (2000, p 25) põhimõttest, et need oleksid loogiliselt järjestatud. Iga küsimus koostati nii, et see sisaldaks ka sujuvat sissejuhatust järgmisele küsimusele. Selline loogiline ja seotud küsimuste järjestamine tervikliku intervjuu ettevalmistamisel muudab hilisema vastamise intervjueeritavate jaoks lihtsamaks. Omavahel seotud küsimused ei ole Gillham (2000, p 25) käsitluses nii-öelda „eraldi seisvad“ ning vastamisel ei teki seeläbi olulist teemast kõrvale kaldumist. Küsimusi oli kokku seitse ning nende eesmärgiks oli läbi intervjueeritavate vastuste saada ülevaade tuleohutusjärelvalve valdkonna büroode reaalsest töökorraldusest, selle planeerimisest ja üliõpilaste kaasamise võimalikkusest. Selline kirjalik ja konkreetsetelt järjestatud küsimustega intervjuu liigitub Hirsjärvi, et al. (2005, lk 195) järgi struktureeritud intervjuuks. Eelnevalt koostatud ja planeeritud järjestuses küsimustega intervjuu läbi viimine on mõlema osapoole jaoks oluliselt lihtsam kui näiteks täiesti vaba intervjuu. Intervjueeritav saab tähelepanu hajumisel küsimuse uuesti üle vaadata ning vastamisel mõtted sellele fokuseerida. Samas välistab see intervjueerijale ülemääraste ebavajalike andmete kogunemist ja nendest vajaliku informatsiooni välja otsimisele aja kulutamist.

Intervjueeritavate valimiks on lõputöö autori hinnangul kõige mõistlikum kasutada otseselt tuleohutusjärelvalve valdkonnaga seotud isikuid. Autor valis nendeks kõigi nelja

päästkeskuse juhi asetäitjad tuleohutusjärelvalve alal ning tuleohutusjärelvalve valdkonna büroode juhatajad. Autori hinnangul on vastavatel ametikohtadel parim ülevaade päästkeskuse-sisesest tuleohutusjärelvalve valdkonna töökorraldusest, sest neile esitatakse pidevalt büroode tööga seotud aruandlust ning nad osalevad tööplaanide koostamises. Teoreetiliseks valimi suuruseks sai seeläbi kuusteist intervjuueeritavat. Enne intervjuude läbi viimist saatis autor kõigile valitud isikutele e-maili, milles tutvustas oma lõputöö teemat ja eesmärki. Samuti küsis lõputöö autor vastavate isikute nõusolekut intervjuus osalemiseks. Nõusoleku andmiseks oli määratud kindel kuupäev ning need saadeti e-maili teel. Kokku laekus kuus nõusolekut, igast päästkeskusest vähemalt üks nõusolek. Seeläbi oli autori eesmärk - kõiki päästkeskusi kaasata, täidetud.

Intervjuul osalemise nõusolekud saanud, edastas lõputöö autor vastavatele isikutele e-maili teel intervjuu küsimused. Samuti lisas autor neile veelkord lõputöö teema tutvustuse ning eesmärgi. Küsimustele vastamise lihtsustamiseks lisas autor ka Päästekolledži päästeteenistuse eriala õppeainete väljavõtted ja kirjeldused tuleohutusjärelvalvet puudutavate ainete osas. Vajadusel hilisema intervjuus osalemise tõendamise otstarbeks paluti kõigil osalejatel võimalusel oma kirjalikud vastused digitaalselt allkirjastada. Intervjuu küsimustele vastamiseks oli aega neli nädalat alates intervjuus osalemise nõusoleku andmisest. Vastused saadeti lõputöö autori ametlikule Sisekaitseakadeemia e-maili aadressile. Laekus neli digitaalselt allkirjastatud vastust. Üks vastus saadeti tavalise dokumendina ning üks intervjuueeritav kirjutas oma vastuse otse e-maili sisusse. Lõputöö autori hinnangul võib ka neid vastuseid tegelikkuses tõendatavateks lugeda, sest kõik isikud vastasid oma ametlike Päästeameti e-maili aadresside kaudu.

Esimesena soovis lõputöö autor välja selgitada, kuidas on päästkeskustes tööplaanide koostamine korraldatud. Kõiki intervjuusid paralleelselt läbi töötades selgus, et tööplaanide koostamine on pidev protsess. Järgmise aasta tööplaanide koostamine võetakse tõsisemalt ette käesoleva aasta septembris-oktoobris ning vastav eelnõu valmibki sama aasta IV kvartalis.

Tööplaanide ja -koormuste varakult planeerimise hakkamisega seoses uuris lõputöö autor, kas päästkeskustes peetakse vajalikuks ka üliõpilase tööplaanide nii öelda „sisse

kirjutamist“. Siinkohal läksid intervjuueeritavate arvamused lahku. Vastajad, kes pidasid üliõpilaste tööplaani kaasamist vajalikuks, täpsustasid, et see on oluline neile tööülesannete planeerimisel. Samuti saavad seeläbi päästkeskused kvartali tööplaani koostamisel täiendava abiga arvestada. Sama arvamuse juurde toodi kitsaskohaks fakt, et sellisel juhul peab üliõpilane juba aasta alguses kindlat tööle asumise soovi avaldama ja oma soovile kindlaks jääma. Selline pikem planeerimine on mõistlik, et üliõpilase pädevus välja selgitada ning talle vajadusel mentor määrata.

Vastajad, kes ei pidanud tööplaani koostamisel võimaliku üliõpilaste tööle asumise arvestamist oluliseks, tõid erinevaid põhjendusi. Toodi välja, et üliõpilasele ei saa üheks kuuks selliseid ülesandeid määrata, mida ta iseseisvalt täitsa saaks. Samuti ei arvatud, et üliõpilase poolt sooritatavad ülesanded omaks nii suurt üldmõju, et need eraldi tööplaanis välja tuua. Ühise takistava asjaoluna leiti garantii puudumine, et üliõpilane peale töösoovi avaldamist ka realselt tööle asub. Vastasel juhul tuleks tööplaani mitu korda korrigeerida. Pakuti, et tööplaanis võiks kajastuda mõni konkreetne üliõpilastele suunatud projekt.

Ants Aguraiuja, Põhja päästkeskuse juhi asetäitja tuleohutusjärelvalve alal: „Mõttena pakuksin välja näiteks üliõpilaste grupi poolt läbiviidava mõne konkreetse projekti läbiviimise – Põhja päästkeskuse kontekstis näiteks kasutuseta hoonete kontroll, kus ühe kuu jooksul kontrollitakse kõik registris olevad hooned ning perioodi lõpuks esitatakse kontrolli tulemuste kokkuvõte. Sellised projektid võiksid olla tööplaanis eraldi kajastatud.“ (Aguraiuja, 2015)

Lõputöö autor soovis välja selgitada, kas ja mil määral on päästkeskustele oluline tööle asuva üliõpilaste teadmiste taust. Tekkis küsimus, kas Sisekaitseakadeemia peaks andma omapoolse kinnituse, et üliõpilane on läbinud etteantud õppekava ja on võimeline tööülesandeid sooritama. Samuti, kas oleks mõistlik enne üliõpilase tööle värbamist osapoolte vahel vestlus läbi viia. Üldine küsimustele vastanute arvamus pooldas Sisekaitseakadeemia poolset kinnitust õppekava läbimise kohta ning pidas vajalikuks vestlust. Vastajate hinnangul võimaldaks eelnev vestlus anda üldise pildi üliõpilase teadmistest ja oskustest ning lihtsustaks talle tööülesannete määramist. Sisekaitseakadeemia poolne kinnitus peaks vastajate arvates kindlasti olema, sest

keskuses puudub konkreetne ülevaade üliõpilase läbitud õppekavast ja võimekusest tööülesandeid täita.

Üldisest arvamusest erines Lääne päästkeskuse tuleohutuskontrolli büroo juhataja **Jaak Jaanso** mõttekäik: „*Sisekaitseakadeemia poolset eraldi kinnitust ei pea vajalikuks – kui SKA saadab üliõpilase päästkeskusesse, siis on see piisavaks kinnituseks, et üliõpilane on läbinud ettenähtud õppekava. Kui SKA kinnitaks eraldi, et üliõpilane on võimeline tööülesandeid sooritama, siis tundub see „kohvipaksu pealt ennustamisena“ /.../ Tuleohutuse kontrolli teenuse elluviimisel ei piisa üksnes suurepära-
ste teoreetilistest teadmistest – tähtis on eelkõige tuleohutusnõuete rikkumist märgata. Märkamine tuleb kogemusest, ehk et „silm läheb lahti“ alles tuleohutusüleva-
atuste käigus (praktilise töö käigus). Eelnevat vestlust ei pea samuti tulemuslikuks. Üksnes vestlusega ei ole võimalik välja selgitada üliõpilase valmisolekut iseseisvalt tööd teha.“ (Jaanso, 2015)*

Küsimusele, kas intervjueeritavad peavad tulenevalt päästkeskuste büroo töökorraldusest üliõpilaste suvekuudel iseseisvale tööle võtmist võimalikuks, olid vastused üldplaanis sarnased. Tööle võtmist peeti küll võimalikuks, kuid välja toodi esineda võivaid takistusi. Nimelt tõid kõik vastajad välja asjaolu, et saajaprotsendiliselt iseseisev töötamine ei ole võimalik. Peamised piirangud tulenevad üldisemalt üliõpilase piiratud teadmistepagasist antud valdkonnas. Tagamaks üliõpilaste poolt sooritatavate tööülesannete kvaliteetsust ja seaduslikkust, peab talle töötamise ajaks tagama juhendaja või mentori.

Raido Mets, Lääne päästkeskuse menetlusbüroo juhataja: „*Iseseisvalt tööle võtmine suvekuudel oleks problemaatiline, samuti oleks problemaatiline leida nn mentorit, sest suvekuud on puhkuse kuud. /.../ Suures plaanis näen, et üliõpilane saaks suvel töötada ja kogumusi omandada menetleja kõrval menetlusbüroos, kuid kindlasti mitte iseseisvalt, seega jääks teemaga püstitatud eesmärk täitmata“ (Mets, 2015)*

Lõputöö autor palus intervjueeritavatel loetleda tööülesandeid, mida oleks nende arvates võimalik üliõpilastele üheks kuuks tööle asumisel määrata. Üldiselt pakuti väiksema vastutusega ülesandeid, mis olid suures osas kõigis vastustes kattuvad. Ülesanne, mille tõid välja eranditult kõik küsimusele vastajad, oli kasutusel mitte olevate hoonete kontroll ja kaardistamine ilma menetluseta.

Marti Siim, Ida päästkeskuse juhi asetäitja tuleohutusjärelvalve alal: „ /.../ 2014. aastal oli 31% hoonetulekahjudest kasutuseta hoonetes (sh ehitusjärgus ja osaliselt kasutuses). Seega on igasugune täiendav abi kasutuseta hoonete kontrollimisel vajalik.“ (Siim, 2015)

Samuti peeti võimalikuks üliõpilast rakendada erinevate andmete sisestamisel andmebaasidesse ja dokumentide arhiveerimisel. Leiti, et üliõpilasi saaks kaasata näiteks ennetustöösse erinevaid ülesandeid täitma. Samas välistati ülesanded, mis hõlmavad endas menetlustoiminguid, sest vastajate arvates ei ole mõistlik üliõplasele üheks kuuks vastavaid õigusi anda. Ida päästkeskuse esindaja tõi vastustes eelpool mainitule lisaks välja üliõpilase rakendamise tulekahju sündmuskoha vaatlustel osalemine, sest tihti eeldab menetlusbüroo töö ka füüsilist tööd näiteks kaevamine sündmuskohal ja tulekahjue eelnenud olukorra osaline taastamine. Lisaks saaks üliõpilane vastaja arvates hakkama paikvaatlustel osalemise ja mõõtmistoimingute abistamisega. Lõputöö autori hinnangul saab mõningate üliõpilastele määratavate tööülesannetega päästkeskuste töö kasutegurit tõsta. Päästekolledži üliõpilaste suveks tööle rakendamisest oleks seeläbi päästkeskustele realselt kasu.

Siinkohal toetab autori arvamust **Marti Siim**: „ /.../ Menetlustoimingute juures tunnistajana osalemine (nt eluruumide kontrollimisel kehtib päästkeskuses põhimõte, et seda ei tehta kunagi üksinda. Kui tunnistajana osaleb üliõpilane, võimaldab see päästkeskusel kontrollida rohkem eluruume, kuna menetluspädevusega ametnik ei pea täitma tunnistaja rolli).“ (Siim, 2015)

Ülesannete määramisel peab arvestama nende täide viimise ajaga. Kui tööülesande täitmine ei mahu töötamise aja sisse, siis põhjustab see lisatööd igapäevaselt büroos töötavatele inspektoritele, kes peavad pooleli jäänud töö lõpuni viima. Autori hinnangul on osaliselt täidetud tööülesande jätkamine mõneti ajakulukam, sest ülesande üle võtnud inspektor peab lisaks ülesandele end ka juba tehtud toimingute osas kurssi viima.

Almar Nuuma, Lõuna päästkeskuse tuleohutuskontrolli büroo juhataja: „Ülesannete määramisel tuleb arvestada, et ülesanne saaks lõpuni läbi viidud. Näiteks haldusmenetlus ei pruugi jõuda otsuseni üliõpilase tööaja jooksul.“ (Nuuma, 2015)

Seoses võimalike tööülesannete loetlemisega, soovis lõputöö autor välja selgitada, millised õiguslikud probleemid sellise tööpakkumisega kaasneda võivad. Vastajate hinnangul oleks seoses päästeteenistujate kutsesobivuse nõuete määruse § 4 lg 2 piiratud üliõpilase konkreetselt tuleohutusjärelvalve inspektori ametikohale määramine. Antud õigusaktist tulenevalt kehtib tuleohutusjärelvalve valdkonnas töötavatele isikutele kõrghariduse omamise nõue. Samas ei teki vastavat probleemi üliõpilastega, kes on enne Sisekaitseakadeemiasse astumist juba mõne teise valdkonna kõrghariduse omandanud. Vastajate üldine arvamus on, et üliõpilasele ei peaks nii lühikeseks töötamise ajaks menetlustoiminguid sisaldavaid ning vastavaid õigusi nõudvaid tööülesandeid määrama. Lihtsam ja otstarbekam on üliõpilasi ühekordsete ülesannete täitmisel rakendada.

Jaak Jaanso: *„Kuna isiklikult leian, et iseseisvat tööd ei ole üliõpilasele anda (va eelnimetatud p 5 toodud), ei näe ka vajadust tuleohutusjärelvalve pädevuste andmiseks üheks kuuks. Lisaks võib ette tulla veel lisaprobleeme – näiteks eeldab teenistuskohustuste täitmine ametisõiduki juhtimist, üliõpilasele eraldatakse töövahendid (eeldatakse heaperemehelikku kasutamist jne). Samuti ei tohiks ära unustada tööga kaasnevat vastutust. Oma tegude ja langetatud otsuste eest vastutab eelkõige üliõpilane, samas lasub vastutus ühtlasi büroo juhatajal, keskuse juhil ning kaasneb ka riigivastutus.“* (Jaanso, 2015)

Intervjuu viimase küsimusena soovis autor teada, kas üliõpilasi on üldse võimalik tööle rakendada, kui ametnikke juhi juhtimise alla. Siinkohal olid toodud täpsustavad küsimused mentori määramise vajalikkuse ning keskmise inspektori ametikohale „sisse elamise“ kohta. Valdav enamus vastajatest nentis, et mentori määramine on möödapääsmatu. Seda põhjusel, et tuleohutusjärelvalve valdkonda ametisse asuv ametnik vajab vastajate hinnangul tavapäraselt ühe kuni kuu kuu pikkust juhendamist tööülesannete osas. Intervjueeritavate sõnul määratakse igale uuele ametisse asuvale inspektorile vähemalt üheks kuuks mentor, kes teda uuel ametikohal nõustab, juhendab ja suunab. Mentorluse vajaduse pikkus sõltub vastajate sõnul eelkõige uue töötaja erialaste teadmiste vastuvõtu võimest, eelnevast ettevalmistusest ning enda initsiatiivikusest uusi teadmisi omandada. Samuti peeti mentorit vajalikuks, et tagada järelvalve üliõpilase töö seaduslikkuse ning kvaliteedi suhtes.

Teistest vastajatest erinevat vaatenurka omas **Marti Siim:** „*Kui üliõpilase pädevus ning ülesanded selgelt määratleda, on võimalik töö mentorita. Kindlasti ei saa eeldada, et suveks tööle tulev üliõpilane täidab kõiki tavapäraseid ülesandeid (nt menetleb erineva keerukusastmega taotlusi).*“ (Siim, 2015)

Kokkuvõtvalt on vastajad seisukohal, et üliõpilast on võimalik päästekeskustes teatud ülesannete täitmisel rakendada, kuid mitte iseseisvalt. Samas ei pooldata üheks kuuks tööle asuvatele isikutele kõigi tuleohutusjärelvalve valdkonna toiminguid puudutavate õiguste andmist. Intervjuude käigus selgus, et teoreetiliselt on üliõpilaste tööle rakendamine teatud ülesannete osas päästekeskustele kasulik. Samas tuleb enne üliõpilase tööle võtmist veenduda tema võimekuses talle määratud tööülesandeid täita. Oluliseks peeti ka üliõpilasele mentori määramist, kes teda vajadusel suunab ning tema tegevust kontrollib.

Marti Siim: „*Ülesannete jagamine aitaks kindlasti vähendada ametnike koormust ning suunata neid rohkem põhiülesannete täitmisele. See omakorda täidaks Päästeameti strateegilist eesmärki tõsta Eesti turvalisust igapäevase kaasabil. Tänapäevase seisuga ei ole minu hinnangul SKA õpilaste ja üliõpilaste ressursi väga oskuslikult Päästeameti strateegia rakendamisel kasutatud.*“ (Siim, 2015)

2.2.2. Õiguslikud alused

Päästekeskuste poolsed võimalikud pakutavad tööülesanded välja selgitanud, pidas lõputöö autor oluliseks ka teemaga seotud õiguslike aluste välja selgitamist. Üliõpilaste tööle rakendamise õiguslike aluste välja selgitamisel võttis lõputöö autor aluseks Päästeteenistuse seaduse (PäästeTS), Avaliku teenistuse seaduse (ATS), Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded ning Siseministri 03.10.2014 määruse nr 42 „Päästeameti põhimäärus“ (edaspidi: Päästeameti põhimäärus).

ATS §5 lg 1 kohaselt on avalik teenistus riigi või kohaliku omavalitsuse üksuse avalik-õiguslik teenistus- ja usaldussuhe ametnikuga vastava ametiasutuse ülesannete täitmiseks, milleks on avaliku võimu teostamine. (Avaliku teenistuse seadus, 2014) Päästeameti põhimääruse § 1 lg 2 kohaselt esindab Päästeamet oma ülesannete täitmisel riiki. (Päästeameti põhimäärus, 2014) Päästeteenistuse seaduse (PäästeTS) § 2 lg 3

sätetab, et päästeteenistus kuulub avaliku teenistuse eriliikide hulka. (Päästeteenistuse seadus, 2008)

Tulenevalt Päästeameti põhimääruse § 10 lg 2 on Päästeameti peadirektoril (edaspidi: peadirektor) õigus anda oma ametikohaga kaasneva pädevuse piires õigusaktide alusel ja nende täitmiseks käskkirju ning suulisi ja kirjalikke korraldusi. Antud määruse § 10 lg 1 p 8 kohaselt kuulub peadirektori pädevusse ametnike Päästeameti (edaspidi: amet) koosseisu nimetamine ja ametikohalt vabastamine. (Päästeameti põhimäärus, 2014) Eelpool mainitud pädevus tuleneb ATS § 22 lg 1, mille kohaselt on ametniku ametisse nimetamise õigus ametiasutuse juhil või tema volitatud isikul, samuti ka organil või tema volitatud isikul. Kokkuvõttelikult on peadirektoril õigus ametnikke käskkirjaga päästeteenistusse määrata ja teenistusest vabastada. (Avaliku teenistuse seadus, 2014)

PäästeTS § 2 lg 1 sätestab, et päästeteenistus on antud seaduse mõistes töötamine päästeteenistujana päästeasutuses. Päästeteenistuse seaduse § 4 lg 1 punktide 1 ja 2 kohaselt jagunevad päästeteenistujad päästeametnikeks ja päästetöötajateks. ATS § 7 lg 1 ja 2 lähtuvalt on päästeametnik isik, kes on riigiga avalik-õiguslikus teenistus- ja usaldussuhtes ning on nimetatud ametiasutuses ametikohale, millel teostatakse avalikku võimu. (Päästeteenistuse seadus, 2008) ATS § 21 lg 1 alusel võetakse ametnik teenistusse ametikohale nimetamisega. (Avaliku teenistuse seadus, 2014) PäästeTS § 4 lg 2 p 1 sätestab, et päästeametnikud on peadirektori käskkirjaga päästeasutuse koosseisu määratud päästeseaduses sätestatud ülesannete juhtimiseks, korraldamiseks ja tegemiseks ettenähtud ametikohale nimetatud isikud. (Päästeteenistuse seadus, 2008)

Päästeameti poolt pakutava ühe kalendrikuu pikkuse ametikohale nimetamise aluseks on ATS § 23 lg 2 p 2. Määratud ajaks ametisse nimetatud ametnik täidab ajutise iseloomuga teenistuskohustusi, milleks on eelkõige ajaliselt piiritletud ning ajutise töömahu suurenemisega seotud ülesanded. Ametnik määratakse ametikohale ülesande täitmise ajaks või töömahu suurenemise ajaks. (Avaliku teenistuse seadus, 2014) Lõputöö autori hinnangul võib siinkohal lähtuda töömahu suurenemisest. Suveperioodil ei lisandu päästekeskustele otseselt tööülesandeid ning nende maht ei suurene, kuid suure osa ametnike ametlikud puhkused on suvekuudel. Sellest tulenevalt on suvel töötavatel ametnikel puhkavate inspektorite asendamisega seoses oma tavapärasest suurem töökoormus. Lõputöö autori hinnangul vähendaks üliõpilaste suveks tööle rakendamine ning neile lihtsamate ühekordsete tööülesannete andmine inspektorite töökoormust. Seeläbi saavad inspektorid oma töös rohkem mahukamatele tööülesannetele keskenduda.

Tuleohutusjärelvalve valdkonda tööle rakendatava üliõpilase tööülesanded saab üldisemalt määratleda ATS § 7 lg 3 punktides 2 ja 5 lähtuvalt. Antud punktides on avaliku võimu teostamine sätestatud ülesannetena. Nendeks on riikliku ja haldusjärelvalve teostamine ning siseauditi läbiviimine ja süütegude menetlemine. Konkreetsemad ülesanded selgitas lõputöö autor välja ekspertintervjuusid analüüsid. (Avaliku teenistuse seadus, 2014)

Teenistusse asuva üliõpilase ametinimetuse määrab päästeasutuses päästeasutuse juht käskkirjaga PäästeTS § 5 lg 3 alusel. (Päästeteenistuse seadus, 2008) Tulenevalt sama seaduse § 5 lg 4 on lõputöö autori hinnangul võimalik kasutada üliõpilase päästevanemspetsialisti ametikohale rakendamist. Siinkohal võttis autor aluseks teiste ametikohtade välistamise vastava pädevuse puudumise tõttu.

Üliõpilase päästeametnikuna ametisse nimetamisel saab lähtuda PäästeTS § 7 lg 1, mis sätestab teenistusse võtmise nõueteks vähemalt keskhariduse, täieliku teovõime, Eesti Vabariigi kodakondsuse ning eesti keele valdamise seaduses või seaduse alusel sätestatud ulatuses ning vastavuse päästeteenistujate kutsesobivuse nõuetele. (Päästeteenistuse seadus, 2008) Tulenevalt päästeteenistujate kutsesobivuse nõuete määruse § 4 lg 2 ei saa aga üliõpilast ametisse nimetada kui tuleohutusjärelvalve valdkonna päästevanemspetsialisti või päästejuhtivspetsialisti. Antud paragrahvis on välja toodud haridusnõude erisused tuleohutusjärelvalve valdkonna päästeametnikele. Täpsemalt on nõutav kõrgharidus ning kui üliõpilasel see eelnevalt puudub, ei ole õiguslikku alust teda konkreetselt tuleohutusjärelvalve valdkonna päästeteenistujaks nimetada. Täpsustav nõue kaasnes vastavas määruses tehtud muudatustega ning jõustus alates 21.03.2014. (Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja tervisenõuded, 2011) See seab küsimärgi alla 2014. aasta suvel päästekeskustes tuleohutusjärelvalve valdkonnas töötanud üliõpilaste käskkirjaga ametisse määramise õiguslikud alused.

2.3. Probleemid ja ettepanekud

Lõputöö autor tuvastas kogutud andmeid töödeldes erinevaid võimalusi ning ka takistusi üliõpilaste suvevaheajaks tööle rakendamisel. Suuremas plaanis on need seotud

üliõpilaste väheste teadmistega tuleohutusjärelvalve valdkonnast. Samas on mõningaid takistusi ka õiguslike aluste osas. Autor toob välja avastatud probleemide loetelu ning nende võimalikud lahendused.

1. **Üliõpilaste suveks päästekeskustes tuleohutusjärelvalve valdkonnas tööle rakendamisel puudub õiguslik alus.** Alates 21.03.2014 jõustus muudatus siseministri 15.02.2011 määruses nr 2 „Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja tervisenõuded“. Nimetatud määruse § 4 kohaselt peab tuleohutusjärelvalve valdkonnas töötaval päästeteenistuja omama kõrgharidust. (Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja tervisenõuded, 2011) Samuti on alates 29.03.2015 kehtetu Päästeteenistuse seaduse § 4 lg 4, mille kohaselt sai varem päästeteenistusse võtta koosseisuväliseid teenistujaid. (Päästeteenistuse seadus, 2008) Probleemi lahendamiseks pakub autor vastavas seaduses ja määruses muudatuste sisse viimise. Päästekolledž ja Päästeamet peaksid suurendama koostööd seoses päästeteenistuse erialal õppivate üliõpilaste teenistusse rakendamisega. Ekspertintervjuudest selgus, et suvevaheaegadel üliõpilaste tuleohutusjärelvalvesse kaasamine võib realselt kaasa tuua päästekeskuste töö kasuteguri tõusmise. Seega teeb lõputöö autor ettepaneku PäästeTS § 4 lg 2 juurde luua täiendav punkt, mis võimaldaks üliõpilastel suvel päästeametnikuna teenistusse asuda. Samuti tuleks täiendada sama seaduse § 5 lg 1 ametinimetuste loetelu, lisades sinna ametikoha, mis oleks spetsiaalselt Päästekolledži üliõpilaste suvevaheaegadel tööle rakendamiseks välja töötatud.

Üliõpilase otseselt tuleohutusjärelvalve valdkonda ametisse nimetamiseks tuleks luua „Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja tervisenõuded“ § 4 juurde täiendav lg 3, mis oleks tuletatud PäästeTS § 5 lg 1 juurde loodavast ametikohast. Loodav lõige 3 vajaks täpsustust haridusnõude osas. Autori poolne ettepanek on ametikoha haridusnõudeks määratleda „peab omandama päästealast kõrgharidust“, mis sätestaks väga konkreetselt, et üliõpilane peab ametisse asumise ajal õppima Päästekolledžis päästeteenistuse erialal. Konkreetse ametinimetuse ning sellega kaasnevate õiguste ja kohustuste loetelu välja töötamine ei ole käesoleva lõputöö

eesmärgiks. Autori ettepanekul võiks eelneva välja selgitamisega tegeleda järgmiste lõputööde raames.

2. **Päästekolledži üliõpilastel puuduvad piisavad teadmised tuleohutusjärelvalve valdkonnast, et selles iseseisvalt töötada.** Lahenduseks on üliõpilasele üksikute kindlate tööülesannete määramine. Läbi viidud ekspertintervjuude tulemusena ei peeta üliõpilasele üheks kuuks kõigi tuleohutusjärelvalve valdkonda puudutavate õiguste andmist mõistlikuks. Välja pakuti menetlusõigust mitte hõlmavad ülesanded nagu kasutuseta hoonete kontroll ja kaardistamine, andmete kandmine andmebaasidesse, dokumentatsiooni arhiveerimine ja ennetustöös osalemine.
3. **Päästkeskustel puudub täpne ülevaade suveks tööle asuvate üliõpilaste pädevusest ja teadmistest.** Siinkohal selgus ekspertintervjuudest, et esialgse pädevuse hinnangu saab anda eelneva vestluse põhjal. Kindlustamaks, et mõlemad osapooled on antud tööpakkumiseks valmis, peaks intervjuu läbi viima mõistliku aja jooksul enne reaalset tööle asumist. Vestluse tulemustest ei pruugi alati selguda, et üliõpilase pädevus ei ole päästeasutuse seisukohalt piisav. Vestlust võib vaadelda kui esmast sissejuhatust vastavasse valdkonda. Seega võib selguda, et üliõpilane tunneb ise, et ei ole siiski veel tuleohutusjärelvalve valdkonnaga kaasneva vastutuse võtmiseks valmis. Täiendavalt peaks Päästekolledž päästkeskustele jagama informatsiooni töösoovi avaldavate üliõpilaste õppedukuse ning õppesoorituste kohta koolis.
4. **Üliõpilastele määratud tööülesannete kvaliteedi ja seaduslikkuse üle tuleb tagada järelvalve.** Tööülesannete kvaliteedi ja õiguslikele alustele vastavuse tagamiseks on mõistlik üliõpilasele töötamise ajaks päästkeskuse vastava büroo töötajate hulgast mentor määrata. See tagab vajaliku järelvalve üliõpilase töö üle ning annab samas üliõpilastele võimaluse tekkinud küsimustele alati vastava spetsialisti selgitus saada.
5. **Ühe kuu jooksul ei ole võimalik üliõpilasele anda põhjalikku ülevaadet tuleohutusjärelvalve valdkonnast.** See muudab üliõpilaste antud valdkonda rakendamise ebamõistlikuks. Lõputöös läbi töötatud ametijuhendite ning ekspertintervjuude käigus selgus, et üheks kuuks tööle asuv üliõpilane ei saaks tuleohutusjärelvalve toiminguid täies mahus iseseisvalt teostada. Üksikute

ülesannete määramine ei annaks üliõpilasele täielikke teadmisi valdkonna tööst, kuid igapäevaselt päästekeskuses viibides saaks ta siiski sisulise ülevaate.

Siinkohal tuleks arvestada, et üliõpilane läbib kolmanda kursuse lõpus vastava valdkonna praktika, mille eesmärgiks on just eelpool nimetatust ülevaate andmine. Suvevaheaegadel tuleohutusjärelvalve valdkonnas töötamine olekski sisuliselt praktika. Seetõttu ei täida õppekava-järgne praktika enam oma eesmärki ja muutub lisatööks Päästekolledžile ja päästekeskustele. Siinkohal võiks Päästekolledž autori hinnangul kaaluda üliõpilastele suvel antud valdkonnas praktika läbimise võimaluse pakkumist. Ajaliselt ja sisult jääks selline suvel töötamine samaks, mis kolmanda kursuse lõpus läbitav praktika. See jätkaks üliõpilasele ka võimaluse oma aega planeerida ning suvel läbitud praktika arvelt saaks üliõpilane keskenduda muudele Päästekolledži lõpetamisega seotud kohustustele. Kindlasti ei pea autor silmas kõigile üliõpilastele suvise praktikakohustuse loomist, vaid kogemuste omandamist ning õppetöö koormuse vähendamist võimaldavat valikuvõimalust. Selline suvel töötamise praktikana vormistamine ei vaja lisatööd eelpool, esimeses punktis toodud õigusaktide täiendamise näol. Töötasu maksmise asemel näeb lõputöö autor lahendusena vastavale praktikale ette nähtud stipendiumi rakendamist. Üliõpilased ei ole võimelised tuleohutusjärelvalve valdkonnas nii lühikese aja jooksul saajaprotsendiliselt iseseivalt töötama, seega ei näe lõputöö autor antud olukorras probleemi Päästeameti poolsest pakutud töötasust väiksema töötasu osas.

KOKKUVÕTE

Päästeameti ja Päästekolledži poolt üliõpilastele suveks päästekeskustesse töö pakkumise võimalus on põhjendatav ning selle eesmärgiks on üliõpilastele juba õppimise ajal anda ülevaade erialase töö korraldusest. Varakult omandatud kogemused omakorda loovad paremad eeldused Päästeameti kui organisatsiooni toimimise mõistmiseks juba enne kooli lõpetamist ja reaalset tööle asumist. Suvevaheaegadel päästekeskustes töötanud üliõpilastel on parem ettevalmistus peale Päästekolledži lõpetamist päästeteenistuse valdkonda tööle asumiseks.

Problemaatiline on aga konkreetselt tuleohutusjärelvalve valdkonda tööle asumine. Antud valdkonnas töötamine eeldab väga head orienteerumist tuleohutusega seotud õigusruumis ning oskust rikkumisi märgata. Sellised kogemused tekivad aga pikema töötamise aja jooksul. Ühest kuust päästekeskuses töötamisest jääb ilmselgelt väheks, et valdkonnas vabalt ja iseseisvalt orienteeruda.

Dokumendianalüüsi käigus selgus, et Päästekolledžis esimese ja teise õppeaasta lõpuks läbitavad õppeained ei anna määrava olulisusega teadmisi tuleohutusjärelvalve valdkonnas töötamiseks. Õigusloomet puudutavate õppeainete raames õpitakse nõ „juriidilist keelt lugema“. Tuleohutusjärelvalve valdkonna õppeained annavad üldise ülevaate tuleohutusjärelvalvest. Tutvutakse tuleohutust reguleerivate õigusaktide, standardite ja muude normidega. Samas ei süveneta tuleohutusjärelvalve valdkonna töö sisulist poolt puudutavatesse ülesannetesse. Üliõpilane ei saa enne kolmanda õppeaasta lõpus toimuva õppepraktika läbimist ülevaadet päästekeskuste reaalsest töökorraldusest.

Ekspertintervjuude käigus selgus, et tulenevalt päästekeskuste tuleohutusjärelvalve valdkonna büroode töökorraldusest, on üliõpilastele võimalik suveks reaalseid tööülesandeid leida. Otsest päästekeskuste poolset vastuolu antud töötamise võimaluse osas intervjuudest ei selgunud. Intervjueeritavad nägid antud pakkumises võimalust üliõpilasi reaalset päästekeskuste kasuks tööle rakendada. Välja toodi erinevaid ühekordseid või menetluspädevust mitte nõudvaid ülesandeid, mida üliõpilasele anda.

Seeläbi väheneks igapäevaselt büroodes töötavate inspektorite töökoormus veidi ning nad saaksid nõ prioriteetsemate ülesannete täitmisele keskenduda.

Üliõpilaste suveks tööle rakendamise osas kerkis esile õiguslikke probleeme, mis tulenevad seadusandluse muudatustest käesoleval aastal. Nimelt omistati 2015. aasta märtsis tuleohutusjärelvalve valdkonna päästeteenistujatele kõrgharidusnõue. Siinkohal tõi lõputöö autor ettepanekute osas välja võimalusi vastavate seaduste ning määruste osas täiendavate muudatuste sisse viimiseks. Nii tekiks konkreetne õiguslik alus Päästekolledži üliõpilaste tööle rakendamiseks. Samuti kaoks päästekeskustel kohustus üliõpilasele ametikoht ja –nimetus leida. Suvine tuleohutusjärelvalve valdkonnas töötamine mahub ajaliselt vastava valdkonna õppepraktika raamidesse. Seetõttu on põhjendatud lõputöö autori ettepanek vastav tööpakkumine praktikana vormistada. Nii kaoks vajadus eelpool mainitud seadusandluse muutmiseks. Samuti tekitab see üliõpilasesõbraliku olukorra, kus ta saab ise valida praktika läbimise aja. Suvel tuleohutusjärelvalve valdkonnast töö käigus vajaliku ülevaate saanud üliõpilane saab kolmanda kursuse lõpus vastava õppepraktika asemel muudele Päästekolledži lõpetamisega seotud tegevustele keskenduda. Samas annab suvevaheajal töötamine paralleelselt päästeteenistuse erialal õppimisega ka võimaluse omandada praktilisi kogemusi, mis tulevad hilisemal tuleohutusjärelvalve valdkonda tööle asumisel kasuks.

Kõiki asjaolusid analüüsid ning arvestades ei pea lõputöö autor üliõpilaste suveks tuleohutusjärelvalve valdkonda tööle rakendamist mõistlikuks. Dokumendianalüüsi käigus selgunud üliõpilaste pädevustest, päästeinspektoritele esitatavatest nõuetest ning nende reaalsetest tööülesannetest ja intervjuu käigus pakutud võimalike tööülesannete loetelust selgus, et pakutavad ülesanded on väga üldised. Nimetatud ülesandeid saaks üliõpilane täita päästekeskuste mistahes büroos ning need ei annaks olulist ülevaadet konkreetselt tuleohutusjärelvalve valdkonnast. Lõputöö autor pakkus välja lahendusi töö käigus tekkinud probleemidele, kuid ei pea nende reaalselt rakendamist mõistlikuks, sest vajalike muudatuste tegemine ei täidaks siiski tööpakkumise peamist eesmärki – üliõpilastele tuleohutusjärelvalve valdkonna tööst ülevaate andmist.

SUMMARY

Since 2014 the Estonian Rescue Board and Rescue College have an agreement which allows the students of Rescue College to work as rescue officers in Regional Rescue Centres during summer vacation. The main goal of the thesis is to find out the preparedness and opportunities of Regional Rescue Centres to use students of Rescue College as rescue officers in the fire safety surveillance. To achieve the goal the author of the thesis analyzed the Curriculum of Rescue Service, documents related to fire safety surveillance and other related laws and regulations. The author of the thesis also interviewed deputy heads of Fire Safety Surveillance and heads of Fire Safety Supervision Division, Inspection of Construction Design Division and Investigation Division from different Regional Rescue Centres. The purpose of the interviews was to find out real work assignments that Regional Rescue Centres could offer to the students during their summer vacation.

Considering all mentioned circumstances that were researched and worked through, the author of the thesis found some problems in using students as rescue officers. Solutions were offered for every problem. The author of the thesis also evaluated the expediency of the solutions comparing to the interview results, where real work assignments were found out. It turned out that using students of Rescue College as rescue officers in fire safety surveillance is not reasonable. The main problem is that fire safety surveillance insists much more professional knowledge and experience than students have. All offered possible work assignments were very general tasks and not strictly related to the fire safety surveillance. Analyzing all the circumstances the author of the thesis considered that using students as fire safety inspectors is not reasonable because it would not achieve the goal of the job offer – giving students general idea of fire safety surveillance.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

- Avalik teenistus, 2015. *Ametniku eetikakoodeks*. [võrgumaterjal] Leitav <http://www.avalikteenistus.ee/index.php?id=43046> [Kasutatud 01.04.2015]
- Avaliku teenistuse seadus* (2014).
- Gillham, B., 2000. *Developing a questionnaire*. Vol 2. London: Continuum International Publishing Group.
- Hirsjärvi, S., Remes, P., & Sajavaara, P., 2005. *Uuri ja kirjuta*. Tallinn: Kirjastus Medicina.
- Kutsekoda, 2013a. *KUTSESTANDARD Päästeinspektor, tase 5*. Tallinn: Sihtasutus Kutsekoda.
- Kutsekoda, 2013b. *KUTSESTANDARD Päästeinspektor, tase 6*. Tallinn: Sihtasutus Kutsekoda.
- Kutsestandardite koostamise, muutmise ja vormistamise kord, haridus- ja teadusministri 28.11.2008 määrus nr 69, jõustunud 14.12.2008 - RTL 2008, 97, 1345.
- Kõrgharidusstandard, Vabariigi Valitsuse 18.12.2008 määrus nr 178, jõustunud 01.01.2009 - RT I 2008, 57, 322 ... RT I, 29.07.2014, 17.
- Laherand, M.-L., 2008. *Kvalitatiivne uurimisviis*. Tallinn: OÜ Infotrükk.
- Päästeamet, 2012. *Ehitusvaldkonna töökorralduse rakendusjuhhis. Tuleohutusjärelvalve osakond 30.05.2012*.
- Päästeamet, 2014a. *Insenertehnilise büroo juhtivinspektori ametijuhend. Kinnitatud peadirektori 11.11.2014 käskkirjaga nr 466 Lisa 3*.
- Päästeamet, 2014b. *Menetlusbüroo juhtivinspektori ametijuhend. Kinnitatud peadirektori 11.11.2014 käskkirjaga nr 466 Lisa 10*.
- Päästeamet, 2014c. *Menetlusbüroode töökorralduse rakendusjuhhis. Tuleohutusjärelvalve osakond 16.12.2014*.
- Päästeamet, 2014d. *Tuleohutuskontrolli büroo vaneminspektori ametijuhend. Kinnitatud peadirektori 11.11.2014 käskkirjaga nr 466 Lisa 7*.
- Päästeamet, 2014e. *Tuleohutuskontrolli büroode töökorralduse rakendusjuhhis. Tuleohutuse talitus 16.06.2014*.
- Päästeameti põhimäärus, siseministri 03.10.2014 määrus nr 42, jõustunud 12.10.2014 - RT I, 09.10.2014, 9.

Päästeteenistujate kutsesobivuse nõuded, sealhulgas füüsilise ettevalmistuse, hariduse- ja tervisenõuded, siseministri 15.02.2011 määrus nr 2, jõustunud 06.03.2011 - RT I, 03.03.2011, 26 ... RT I, 08.01.2015, 5.

Päästeteenistuse seadus (2008).

Sisekaitseakadeemia, 2013a. *Päästeteenistuse eriala õpperühma RS130 ja RK130 õppeplaan. Kinnitatud õppeprotektori 08.05.2013 käskkirjaga nr 6.1-6/118.*

Sisekaitseakadeemia, 2013b. *Päästeteenistuse eriala õppekava. Kinnitatud nõukogu 29.04.2013 otsusega nr 1.1-6/14.*